

UDENRIGSMINISTERIET

Talepunkt til brug for udviklingsministerens forelæggelse af rådsmødet for URU, den 21. november 2018

Jeg vil forelægge rådsmødet for udenrigsanliggender - udvikling, der finder sted den 26. november. Punkterne på dagsordenen forelægges til orientering.

Enhed:
UPF
Sagsbehandler:
UPF/HMC/AFR/EUP/EURKOR
Dato:
19. november 2018
Sagsnummer:
2018-3724

[Dagsordenspunkt 1: EU/Afrika-Alliance med fokus på bæredygtige investeringer og jobskabelse]

Det første punkt på dagsordenen omhandler Kommissionsformand Junckers foreslåede EU/Afrika-alliance for bæredygtige investeringer og jobskabelse. Alliancen er en del af den Afrika-pakke, som Juncker lancerede i sin State of the Union-tale i september. Alliancen lanceredes i forlængelse af DER-konklusionerne om migration fra juni 2018, hvori der tales om behovet for et partnerskab med Afrika, der skal bidrage til en socioøkonomisk transformation af det afrikanske kontinent.

Kommissionen har desuden oplyst, at alliancen også har til hensigt at skabe bedre sammenhæng i EU og medlemsstaternes indsatser i Afrika. På udviklingsministerrådsmødet ønsker Kommissionen at få udviklingsministrenes bud på, hvordan EU og medlemsstaterne kan øge vores aftryk i Afrika via alliancen.

Alliancen skal sigte mod jobskabelse og bæredygtige investeringer gennem 10 initiativer under 5 forskellige overskrifter.

For det første ønsker Kommissionen at øge investeringerne i Afrika gennem øget blanding af offentlige og private midler og øget brug af garantier. Her vil EU's Eksterne Investeringsplan fortsat spille en central rolle fremadrettet. Danmark har allerede på forslag til finansloven 2019 afsat 75 mio. DKK som et frivilligt bidrag til Den Eksterne Investeringsplan for at fremme vækst og beskæftigelse i

Afrika. Kommissionen er også i gang med at indgå jobs- & vækstaftaler med de afrikanske lande, der skal identificere de mest lovende værdikæder på nationalt og regionalt niveau. Dertil vil Kommissionen iværksætte sektorarbejdsgrupper, der skal understøtte strategiske udviklinger i økonomisk kritiske områder. Sektorarbejdsgrupperne vil fokusere på energi, landbrug, digitalisering og infrastruktur.

For det andet vil Kommissionen inden for uddannelse øge støtten til den Afrikanske Unions eget kompetence-initiativ. Uddannelse vil også være et centralt emne i de føromtalte jobs- & vækstaftaler, som Kommissionen vil indgå.

For det tredje vil Kommissionen styrke dialogen om investeringsklima med de afrikanske lande, f.eks. om beskyttelse af investeringer, gennemsigtighed, ansvarlighed og anti-korruption. EU's Eksterne Investeringsplan vil også

her spille en væsentlig rolle, når det angår støtte til reformer møntet på forbedring af investeringsklimaet i Afrika.

For det fjerde, ønsker Kommissionen at øge støtten til regional økonomisk integration. Dette vil ske gennem øget støtte til operationalisering af det afrikanske kontinentale frihandelsområde, som Den Afrikanske Union vedtog i marts 2018. Regeringen har allerede afsat 25 mio. DKK på forslaget til finansloven for 2019 til netop støtte til operationaliseringen af frihandelsområdet i regi af Den Afrikanske Union. Kommissionen har også tilkendegivet, at det langsigtede perspektiv inden for handel er at skabe en tværkontinental frihandelsaftale mellem EU og Afrika. Regeringen bakker varmt op om dette langsigtede perspektiv, idet jeg dog samtidig må bemærke, at Europa allerede er Afrikas største handelspartner, og det mest åbne marked for afrikanske varer. Kommissionen vil også undersøge muligheden for at give støtte til sammenhængende

infrastruktur – det kunne f.eks. være inden for transport, energi, dataøkonomi m.m.

For det femte nævner Kommissionen, at disse tiltag må bakkes op med finansielle midler. Der henvises i den forbindelse til Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme, herunder det foreslåede Instrument for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde, som er næste punkt på dagsordenen.

Opsummerende skal alliancen ses som komplementær til en lang række andre tiltag fra EU og medlemsstaterne, der skal bidrage til jobskabelse og vækst i Afrika. Her kan f.eks. nævnes Valletta-topmødet i 2015, hvor EU's Trustfond for Afrika blev etableret. Danmark har i alt bidraget med 150 mio. kr. til Trustfonden og er dermed den fjerde største bidragsyder til fonden i absolutte tal. Jeg kan også nævne EU-Afrika topmødet i november 2017, hvor jeg selv havde

lejlighed til at deltage på statsministerens vegne, og hvor Danmark var med til at sætte unge og jobskabelse på dagsordenen. Det var også på dette topmøde, at EU's Eksterne Investeringsplan blev etableret. Alliancen må også ses i sammenhæng med forhandlingerne om et stærkt Post-Cotonou rammeværk og med andre kommende møder, f.eks. det kommende EU/Afrika-forum i Wien om digitalisering & innovation, hvor der forventes en status på igangsættelser af sektorarbejdsgrupperne inden for landbrug og digitalisering.

Det er derfor samlet set regeringens vurdering, at alliancen umiddelbart flugter rigtig godt med danske prioriteter for Afrika, herunder gennem stærkt fokus på udvikling, vækst og jobskabelse - og som middel til imødegåelse af grundlæggende årsager til irregulær migration.

[Dagsordenspunkt 2: NDICI-forslaget, herunder EFSD+]

Andet punkt på dagsordenen omhandler forslaget for et nyt samlet udviklingsinstrument i EU's kommende budgetperiode. Forhandlingerne om EU's flerårige budget er i fuld gang, og det er første gang, at jeg har lejlighed til at forelægge det detaljerede forslag til det samlede udviklingsinstrument, Instrumentet for naboskab, udvikling og internationalt samarbejde, eller på kort formel NDICI. Jeg vil kort redegøre for de store linjer i instrumentet, herunder de ændringsforslag, som det østrigske formandskab fremsatte den 8. november. Afslutningsvis vil jeg kort komme ind på forslaget om EU's nye finansielle udviklingsarkitektur – herunder ”Den Europæiske fond for Bæredygtig Udvikling plus” – eller EFSD+.

For så vidt angår de store linjer i instrumentet har Danmark langt hen ad vejen fået tilgodeset sine synspunkter. Det har været en kernesag for regeringen, at EU's eksterne

finansieringsinstrumenter skulle forenkles med henblik på at skabe større sammenhæng og fleksibilitet i indsatserne.

Migrationskrisen i 2015 viste klart et behov for større fleksibilitet i EU's eksisterende instrumenter. Det nuværende forslag lægger op til at samle en række instrumenter under samme forordning, hvilket vil fremme sammenhængskraften i EU's indsatser såvel som fleksibiliteten i forhold til nye udfordringer. Jeg vil gerne understrege, at selvom det nuværende naboskabsinstrument indgår i NDICI-forslaget, betyder det ikke, at det er ensbetydende med, at der vil blive allokeret færre midler hertil, end hvis det blev beholdt særskilt. Fra dansk side ønsker vi at fastholde den betydelige støtte til EU's naboregioner, især de østlige partnere.

Forordningsforslaget består af tre søjler og en reserve.

Den første søjle er den geografiske, som forventes at ville udgøre ca. tre fjerdedele af instrumentet, hvoraf ca. halvdelen foreslås afsat til indsatser i Afrika syd for Sahara, hvilket er

en prioritet for regeringen. Søjlen vil finansiere både regionale og bilaterale landeprogrammer.

Den anden søjle er den tematiske, hvor fire prioriteter har fået afsat dedikerede midler. De er: (i) demokrati og menneskerettigheder, (ii) civilsamfund, (iii) fred og stabilitet samt (iv) globale udfordringer, herunder sundhed, uddannelse, kvinder og piger samt migration.

Tredje søjle har fokus på at kunne agere hurtigt i forbindelse med kriser. Søjlen vil også anvendes til at sammenkoble humanitære og udviklingsmæssige indsatser, som er en dansk prioritet.

Endelig er der indlagt en reserve eller en såkaldt ”**stødpude**” på 10% tiltænkt kommende prioriteter og udfordringer, som ikke på nuværende tidspunkt kan identificeres. Dette vil gøre EU i stand til fleksibelt at adressere nye og uforudsete kriser.

Forordningsforslaget flugter som sagt fint med danske prioriteter og værdier på en række områder. Det gælder 2030-

dagsordenen og verdensmålene, som instrumentet skal bidrage til at opnå med strategisk afsæt i Den Europæiske Konsensus om Udvikling og EU's Globale Strategi. Det gælder bl.a. også menneskerettigheder, hvor der under den tematiske søjle er afsat lidt flere dedikerede midler end under nuværende budgetperiode. Der er dertil lagt op til mainstreaming af menneskerettigheder. Klimaforandringer er også tilgodeset, idet der er sat et forbrugsmål på 25 pct., som skal gå til klimarelaterede indsatser, ligesom klimaforandringer og miljøbeskyttelse mainstreames på tværs af instrumentet. Endelig vil ligestillingsdagsordenen også blive mainstreamet. Med østrigernes seneste udspil skal mindst 85% af alle aktiviteter finansieret under NDICI hovedsageligt eller i nogen grad bidrage til ligestilling.

Migration har også en fremtrædende rolle, idet 10% af alle indsatser skal være migrationsrelaterede. Dertil er der mulighed for at trække på midlerne under det tematiske

vindue for globale udfordringer samt ”stødpuden” alt efter fremtidige behov. Fra dansk side arbejdes der for, at der er tilstrækkelige midler til bekæmpelsen af irregulær migration og adressering af de grundlæggende årsager til migration, samt at migration mainstreames på tværs af instrumentet.

EFSD+ er et markant nybrud, som forsøger at samle alle EU’s udviklingsfinansielle værktøjer under en og samme ramme. Den indeholder en fortsættelse af den nuværende Europæiske Fond for Bæredygtig Udvikling (EFSD), som blev iværksat sidste år, og den lægger op til, at Den Europæiske Investeringsbanks eksterne lånemandat indarbejdes og fremadrettet varetages af Kommissionen. Det er uklart, hvorfor Kommissionen ønsker at indlemme disse værktøjer i NDICI-forordningen. Der udestår fortsat mange spørgsmål om, hvad der er den bedste model og arbejdsdeling mellem EIB, Kommissionen og andre finansieringsinstitutioner.

Derfor arbejdes fra dansk side for yderligere oplysninger, så der på den baggrund kan formuleres en endelig dansk holdning. I det lys vurderes det hensigtsmæssigt, at bestemmelserne om EFSD+, indtil mere indsigt haves, løftes ud af NDICI-forslaget. Denne tilgang vil muliggøre en separat og grundig drøftelse af EU's fremtidige finansielle udviklingsarkitektur.

Om den kommende proces skal nævnes, at der stadig skal tages forhandlingsoplæg på NDICI-forordningen her i udvalget. Forudsat at forhandlingssituationen tillader det, er det min plan at genbesøge Europaudvalget inden næste formelle FAC i maj 2019 for at tage forhandlingsoplæg. En række lande, der ikke er ligesindede med Danmark, arbejder for at udskille dele af NDICI – herunder Den Europæiske Udviklingsfond samt Naboskabsinstrumentet. Der er derfor risiko for, at det samlede instrument ikke vil bestå i de næste måneders forhandlinger, hvilket for regeringen ville være en

skuffelse. I fald instrumentet deles op, vil der forventeligt skulle vedtages forordningsforslag på hvert enkelt instrument – som det har været tilfældet under det nuværende flerårige budget. Regeringen afventer fortsat udviklingen og vil arbejde for, at det af Kommissionen fremlagte samlede instrument forbliver intakt. Dette er på linje med regeringens prioritet om, at der etableres et samlet, simpelt og fleksibelt instrument, der effektivt kan møde fremtidens udfordringer.

[Marginaktiviteter og rådskonklusioner]

I margin af rådsmødet vil udviklingsministrene have en frokostdrøftelse med dette års modtagere af Nobels fredspris – Denis Mukwege og Nadia Murad – med fokus på vold mod kvinder. Jeg sætter pris på muligheden for at drøfte og understrege behovet for en fortsat stor indsats fra EU's side samt styrket samarbejde mellem medlemslandene for at bringe dette vigtige emne højere op på dagsordenen. Murads og Mukweges indsatser for kvinder og børn i konflikt skal

ikke stå alene. Området er af høj prioritet for regeringen såvel som EU. På finanslovsforslaget ikke alene fordobler regeringen beløbet afsat til kvinders beskyttelse og rettigheder i humanitære kriser i 2019. Vi afsætter samtidig et historisk beløb på 715 mio. kr. til den globale indsats for kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder.

Rådet forventes også at vedtage fire sæt rådskonklusioner om:

1. Implementeringsrapporten for år 2017 vedrørende EU's handlingsplan for ligestilling.
2. EU's reviderede resultatrammeværk i opfølgning på 2030-dagsordenen og Den nye europæiske konsensus om udvikling.
3. Styrket fødevare- og ernæringssikkerhed.
4. Uddannelse i krisesituationer.

Endelig vil jeg benytte mødet i udenrigsrådet til at henlede opmærksomheden på udviklingssamarbejdet med Tanzania i lyset af den seneste udvikling i landet.

UPF, den 21. november 2018